

הקמת רכבל תיירותי-תחבורתי באזור נוף הגליל והר תבור

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

1. בהמשך למדיניות הממשלה לשדרוג ההנגשה התחבורתית והתיירותית של מרחב הצפון בכלל, ואזור נצרת ונוף הגליל בפרט, ובהמשך למדיניות שעניינה קידום ושיפור התחום התיירותי בישראל (לתיירות בינלאומית ופנימית כאחד), ובהמשך להחלטת ממשלה מס' 3016 שעניינה הקמת רכבל תיירותי באזור הר תבור ונוף הגליל, להטיל על משרד התיירות, בשיתוף פעולה עם משרד התחבורה, את המשך קידום בדיקת כדאיות כלכלית של רכבל תחבורתי תיירותי להר תבור, באזור "דרך הבשורה", בתואי שבין נוף הגליל להר תבור, בכפוף לכל דין ולהציגה למשרד האוצר.
2. במידה ותמצא היתכנות כלכלית לפרויקט, היה ויידרש תכנון סטטוטורי, האחריות על קידום סטטוטורי של הפרויקט מול מוסדות התכנון הרלוונטיים הינה של משרד התיירות.
3. לצורך יישום סעיף 2 להחלטה זו יוקצו סך של 4 מיליון ש"ח בשנת 2026, מהם 1 מיליון ש"ח מתקציב פיתוח התשתיות במשרד התיירות, ו-3 מיליון ש"ח מתקציב הרשות לתחבורה ציבורית במשרד התחבורה, על פי פירוט שיסוכם בין רשות תח"צ לאגף תקציבים במשרד האוצר ושיועברו למשרד התיירות.
4. משרד התיירות יגיש לממשלה תוך 12 חודש מיום קבלת ההחלטה את תוצאות בדיקת הישימות הכלכלית.

דברי הסבר

רקע כללי

להר תבור יש היסטוריה עשירה וחשיבות במסורת היהודית, הנוצרית והמוסלמית ולכן הוא מהווה מוקד משיכה פוטנציאלי למיליוני תיירים מרחבי העולם. בנוסף, בשל יופיו הייחודי של אזור זה, ישראלים רבים פוקדים אותו לאורך ימות השנה. האיזור טומן בחובו נתיב הליכה המחבר בין אתרים היסטוריים בתוואי שבין שטחה המוניציפלי של נוף הגליל ועד לשיפולי הר תבור.

אזור זה הינו בעל משמעות תיירותית רבה ומהווה מוקד משיכה מרכזי פוטנציאלי למיליוני תיירים מרחבי העולם. להר תבור יש היסטוריה עשירה וחשיבות במסורת הדתות השונות. בנוסף, בשל יופיו הייחודי של אזור זה, ישראלים רבים פוקדים אותו לאורך ימות השנה. בשנים 2018-2019 ביקרו כ- 250,000 תיירים בכנסייה שבהר מדי שנה.

לפי סקר תיירות נכנסת של משרד התיירות לשנים 2018 ו- 2019, כ- 30% מהתיירים ביקרו בנצרת, כ-36% מהתיירים ביקרו באזור הגליל וכ- 34% ביקרו באיזור טבריה והכינרת. המשמעות היא, שמעל מיליון תיירים, בעיקר בעלי אופי צלייני, מטיילים מדי שנה באזור נצרת והכינרת. אזור זה מאופיין בכנסיות ובריבוי אתרים בעלי אופי צלייני, לרבות הר תבור, הר האושר, שבילי הליכה (דרך הבשורה) ועוד.

על פי סקרי תיירות פנים שונים שבוצעו על ידי משרד התיירות, אזור הצפון הוא האזור המועדף לטיול על כשליש מהאוכלוסייה הבוגרת בישראל. כ-80% מאוכלוסייה זו בוחרים מדי שנה לנפוש בצפון ובסך הכל נופשים בצפון מדי שנה למעלה מ- 3 מיליון ישראלים.

בשנים האחרונות קיבלה ממשלת ישראל מספר החלטות אסטרטגיות לחיזוק ולעידוד התיירות לאזור הצפון, הן על ידי תיירות הפנים והן על ידי התיירות הנכנסת. על מנת להמשיך ולחזק ולעודד תיירות לאזור הצפון, יש צורך להוסיף אטרקציות ייחודיות שתעודדנה את הגברת תנועת התיירות לאזור זה, ושתסייענה לחיזוק הכלכלה ותספקנה מקומות עבודה רבים נוספים לתושבי האזור.

רכבל תיירותי באזור זה, בתוואי שבין נוף הגליל לשיפולי הר תבור, ישמש עוגן תיירותי מרכזי ויסייע במשיכת תיירים רבים מהארץ ומהעולם. הרכבל יהווה אטרקציה שממנו ניתן יהיה לצפות על האתרים והנופים הייחודיים מהגובה תוך כדי נסיעתו של הרכבל.

מעבר להיבטים התיירותיים, הפרויקט המוצע מהווה תשתית תחבורתית אזורית משלימה, שמטרתה שיפור הנגישות והקישוריות בין נצרת, נוף הגליל, כפר שיבלי והר תבור, תוך השתלבות במערך התחבורה העתידי באמצעות חיבור לרכבת הקלה נופית.

תוואי הרכבל המוצע כולל הקמת תחנת ביניים בתחום כפר שיבלי, אשר תאפשר חיבור ישיר ויעיל בין היישובים לבין הר תבור, וכן חיבור למוקדי ההשקה והתחנות המתוכננות של רק"ל נופית בנוף הגליל ובנצרת, ובכך תתאפשר שרשרת נסיעה רציפה בין תחבורה מסילתית, תחבורה ציבורית עירונית ורכבל עילי.

הרכבל בשילוב עם מערכות תחבורה ציבורית קיימות ועתידיות יתרום גם להנגשת שרותי הממשלה (משרדי הממשלה ובתי משפט) לתושבי האזור.

שילוב הרכבל עם רק"ל נופית צפוי לחזק את הקישוריות הבינאזורית, לצמצם את התלות ברכב פרטי, להפחית עומסי תנועה בצירים האזוריים, לקצר זמני נסיעה ולשפר את רמת הבטיחות בדרכים, בדגש על צירים הרריים ומועדים לעומסים ולתאונות דרכים. הרכבל יהווה תשתית תחבורתית יעילה והחסרה כיום,

וינגיש את הר תבור, אשר הגישה אליו כיום מוגבלת לציבור באופן כללי, בדגש על הגעה בתחבורה ציבורית בשל הכביש המפותל והצר, והוא בעל קיבולת מוגבלת של מקומות חניה הן לאוטובוסים והן לכלי רכב פרטיים.

במסגרת החלטת הממשלה 3016 בוצע על ידי משרד התיירות קודם תכנון הנדסי ראשוני לגיבוש חלופות תוואי לקידום המיזם כולל אומדן ראשוני לתכנון וביצוע.

במסגרת הצעת החלטה זו תתבצע בדיקת כדאיות כלכלית לפרויקט ויבחנו דפוסי ביקוש, מודל עסקי, מקור מימון ותפעול, השלכות תכנון וכיוצא באלה. בהתאם לכך, ובכפוף לקיומה של היתכנות וכדאיות כלכלית, יבחן אופי הפרויקט ויבוצע התכנון הסטטוטורי לשיתייחס בין היתר לתוואי, לתחנות שיבנו לאורכו וכו'.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

הרכבל יכול להוות גורם נוסף לעידוד התיירות לאזור הצפון, הן לתיירות הפנים והן לתיירות הנכנסת. הגדלת תנועת התיירות תביא להגדלת ההכנסות מתיירות ויגרום לתוספת מקומות עבודה רבים באזור.

כמו כן, רכבל כפתרון נגישות תחבורתי יכול לסייע בהפחתת תנועת כלי רכב פרטיים בצירים רלוונטיים חלופיים ולצמצם זמני הגעה, לתרום להפחתת סיכוני בטיחות בדרכים.

יודגש כי נסיעה של 20 ק"מ להר תבור מנצרת או נוף הגליל להר תבור אורכת כיום ברכב פרטי לפחות כ- 50 דקות ובתחבורה ציבורית כשעתיים!

בשנים האחרונות התרחשו בציר 7266 המוביל להר תבור מספר תאונות דרכים עם נפגעים, כולל תאונות קשות עם נפגעים.

זאת ועוד, הרכבל כפרויקט ירוק יוביל להורדת מפלס זיהום האוויר והרעש באזור ועשוי לשפר את דרכי הגישה לעיר נצרת ולאזורים הסמוכים לה. הוא יצמצם את הצורך ברכבים פרטיים וציבוריים, יפחית את העומסים הקיימים בצירים המובילים היום לאזור "דרך הבשורה", יקצר את זמני ההגעה לתוך העיר העתיקה וממנה לציבור התיירים וישפר משמעותית את הנגישות לאנשים עם מוגבלויות. כמו כן, רכבל להר תבור צפוי לתרום להפחתת סיכוני בטיחות בדרכי גישה קיימות.

במסגרת בדיקת הישימות הכלכלית יש לבחון גם את הצורך בתקצוב עתידי של סובסידיה.

תקציב

מקורותיה התקציביים של הצעת המחליטים יהיו ממקורות תקציבי המשרדים כמפורט בהצעה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה 3016 מיום 03.09.2017 שעניינה הקמת רכבל תיירותי באזור הר תבור ונצרת עילית.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד יוזם ההצעה

להצעת החלטה מצורפת חוות דעת היועצת המשפטית

מגישים: שר התיירות
שרת התחבורה והבטיחות בדרכים

ו' באייר התשפ"ו
23 באפריל 2026

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

הקמת רכבל תיירותי תחבורתי באזור נוף הגליל והר תבור

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהמשך למדיניות הממשלה לשדרוג ההנגשה התחבורתית והתיירותית של מרחב הצפון בכלל, ואזור נצרת ונוף הגליל בפרט, ובהמשך למדיניות שעניינה קידום ושיפור התחום התיירותי בישראל (לתיירות בינלאומית ופנימית כאחד), ובהמשך להחלטת ממשלה מס' 3016 מיום 3 בספטמבר 2017, מוצע להטיל על משרד התיירות, בשיתוף פעולה עם משרד התחבורה, את המשך קידום בדיקת כדאיות כלכלית של רכבל תחבורתי תיירותי להר תבור, באזור "דרך הבשורה", בתוואי שבין נוף הגליל להר תבור.

הקמתו של פרויקט הרכבל בתוואי המוצע יחזק את תנועת התיירות לאזור כולו ובכך תסייע בכלכלת האזור ותספק מקומות עבודה. מעבר להיבטים התיירותיים, הפרויקט המוצע מהווה תשתית תחבורתית אזורית משלימה, שמטרתה שיפור הנגישות והקישוריות בין נצרת, נוף הגליל, כפר שיבלי והר תבור, תוך השתלבות במערך התחבורה העתידי.

כמו כן מוצע לקבוע כי אם תמצא היתכנות כלכלית לפרויקט, ויידרש תכנון סטטוטורי, משרד התיירות יקדם תכנון סטטוטורי של הפרויקט מול מוסדות התכנון הרלוונטיים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ההתקשרויות לביצוע ההחלטה יתקיימו בהתאם להוראות תקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993, להנחיות והנהלים הרלוונטיים לפי העניין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לעמדת היועצת המשפטית של משרד התחבורה – אין מניעה משפטית לאישור ההצעה.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לאור האמור, אין מניעה משפטית באישור הצעת ההחלטה

היועצת המשפטית משרד התיירות

חוה וינגוט

חתימה

תפקיד

שם